

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB „B“ SKUNDO**

2026 m. vasario 24 d. Nr. S-2026/30 (7-2026/10)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės (pranešėja), Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo UAB „B“ (toliau – Pareiškėja) 2026-01-12 skundą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos apsaugos departamentas) 2025-12-23 Sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. AS-110 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjos atstovai advokatas A.A. ir B.B. bei Aplinkos apsaugos departamento atstovė C.C. 2026-02-03 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Aplinkos apsaugos departamentas savo Sprendimu patvirtino 2025-11-18 patikrinimo aktą Nr. PA-4623/2025 (toliau – Patikrinimo aktas), kuriuo Pareiškėjai apskaičiuota ir nurodyta sumokėti 58 668 Eur mokesčio už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis (toliau – MUAT).

Pareiškėja nesutinka su Aplinkos apsaugos departamento Sprendimu dėl koeficiento 2 taikymo. Pareiškėja nurodo, kad:

1) nesutinka, kad taikant Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (toliau – MUATĮ) 9 straipsnio 8 dalies 8 punktą, kaltės forma nėra aktuali. Pagal šią MUATĮ nuostatą MUAT apskaičiavimas taikant koeficientą 2 numatytas „mokesčio mokėtojui, kuris nuslėpė Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekty gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kieki“. Tokia įstatymo formuluotė suponuoja tyčinius aktyvius veiksmus, kurių tikslas – nuslėpti Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekty gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kieki. Tokių tyčinių veiksmų Pareiškėja neatliko ir jų nenustatyta. MUAT pakuotės atliekomis deklaracijos (forma FR0524) (toliau – Deklaracija) nepateiktos dėl Pareiškėjos nežinojimo apie pakuočių apskaitos prievolę;

2) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2020-06-03 nutartyje adm. byloje Nr. eA-2888-624/2020 yra pažymėjęs, kad nesant pagrindo konstatuoti, jog pareiškėjas sąmoningai siekė nuslėpti atskirų rūšių apmokestinamųjų pakuočių kiekius, teiktus rinkai, tokiu būdu išvengiant pareigos mokėti MUAT, nėra sąlygos taikyti MUATĮ įtvirtintą sankciją ir apskaičiuoti mokestį pagal didesnę tarifą;

3) kaltės forma yra aktuali atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 141 straipsnio nuostatas. MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta, kad atleidimo nuo pagal šio įstatymo 139 ir 140 straipsnius paskirtų baudų mokėjimo pagrindai yra atvejai, jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo;

4) Pareiškėja nenuslėpė Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekų gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kiekio, nes pakuočių kiekis atsispindi Pareiškėjos buhalterinėje apskaitoje, buhalterinės apskaitos duomenys buvo pateikti Aplinkos apsaugos departamentui atliekamo patikrinimo eigoje;

5) Patikrinimo metu nebuvo nustatyta, kad Pareiškėja būtų sistemingai tyčia pažeidinėjusi įstatymus ir kad jai anksčiau būtų taikytos ekonominės sankcijos už analogiškus pažeidimus. Taip pat nėra jokių duomenų apie tai, jog Pareiškėja būtų apgaulingai tvarkiusi su pakuotėmis susijusią buhalterinę apskaitą, kad būtų klastojusi apskaitos dokumentus, nėra duomenų, kad Pareiškėja būtų trukdžiusi Aplinkos apsaugos departamento atstovams atlikti jiems pavestas funkcijas ir pan.;

6) Pareiškėja patikrinimo metu bendradarbiavo, pateikė visus dokumentus, reikalingus mokesčio apskaičiavimui, padarytas pažeidimas nesukėlė neigiamų pasekmių nei žmonėms, nei aplinkai. Tokiu būdu padarytas pažeidimas dėl savalaikio deklaracijų nepateikimo savo pobūdžiu nebuvo pavojingas ir yra ištaisytas;

7) Mokesčio padidinimas du kartus laikytinas ekonominės sankcijos taikymu Pareiškėjai. Toks sankcijos taikymas prieštarauja MUATĮ reglamentavimui, pagal kurį turėtų būti baudžiami būtent tie teršėjai, kurie sąmoningai nuslepia kenksmingos veiklos mastą ir su ja susijusias prievoles valstybei, sukeldami didesnę pavojų įstatymu saugomiems interesams lemia didesnių piniginių prievolių valstybei atsiradimą;

8) LVAT praktikoje, siekiant juridiniam asmeniui paskirti ekonominę sankciją už neveikimą, turi būti laikomasi *inter alia* tokių pat principų, kaip ir baudžiamajame procese (LVAT 2004-03-04 nutartis adm. byloje Nr. N3-955/2007). Sankcijos skyrimas prieštarauja atsakomybės taikymo principams. Atsakomybė pagal bendrus teisės principus negali būti taikoma be kaltės. Taikant sankciją nesant pareiškėjo kaltės sankcija negali atlikti savo paskirties;

9) LVAT 2021-11-17 nutartyje adm. byloje. Nr. eA-2019-602/2021, spręsdamas ginčą dėl MUATĮ numatytos poveikio priemonės taikymo, pažymėjo, kad konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja, be kita ko, tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, konstitucinis teisingumo principas reikalauja nustatomas nuobaudas diferencijuoti taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (Konstitucinio Teismo 2000-12-06, 2001-10-02, 2004-01-26, 2005-11-03, 2005-11-10, 2008-01-21 ir kt. nutarimai). Šiuo konkrečiu atveju sankcija padidinant priskaičiuotą mokestį du kartus yra pernelyg griežta, neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga;

10) Pareiškėja nuo pavėluotų deklaruoti mokesčio sumų privalo sumokėti 0,3 procento dydžio delspinigius, tai yra pakankama ekonominio poveikio priemonė Pareiškėjai, kad pasiekti MUATĮ numatytus tikslus, taikant MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punkte nustatytą sankciją pažeidžiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 31 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas *non bis in idem* (negalima dukart bausti už tą patį pažeidimą) principas. Be to, Patikrinimo akte nurodyta, kad už pakuočių apskaitos, deklaracijų teikimo pažeidimus atsakingi Pareiškėjos atstovai bus patraukti administracinė atsakomybėn. Tokiu būdu už tuos pačius pažeidimus Pareiškėjai taikoma tiek administracinė atsakomybė pagal Administracinių nusižengimų kodeksą, tiek ir ekonominė sankcija pagal MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punktą, taip pažeidžiant *non bis in idem* principą.

Pareiškėja prašo Aplinkos apsaugos departamento Sprendimą pakeisti dalyje, kuria Pareiškėjai patvirtintas 58 668 Eur MUAT pakuočių atliekomis padidintu tarifu, taikant koeficientą 2, ir, pritaikius koeficientą 1, sumažinti šį mokestį už 2022–2024 m. mokestinius laikotarpius iki 29 499 Eur.

Aplinkos apsaugos departamento Sprendime nurodyta, kad Pareiškėja, vadovaujantis MUATĮ 2 straipsnio 4 ir 18 dalių, 4 straipsnio 4 dalies, 5 straipsnio 3 dalies nuostatomis, tikrinamuoju laikotarpiu buvo MUAT pakuotės atliekomis mokėtoja, nes Lietuvos Respublikos vidaus rinkai pateikė daugiau nei 0,5 t gaminių pripildytos pakuotės. Atlikus mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis apskaičiavimo ir deklaravimo patikrinimą nustatyta, kad Pareiškėja: 1) nebuvo teikusi Deklaracijų; 2) nemokėjo MUAT pakuočių atliekomis; 3) nevykdė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų gaminių ir (ar) pakuotės atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduočių už 2022–2024 m. mokestinius laikotarpius, nors Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekė daugiau kaip 0,5 t gaminiu pripildytų pakuočių (Pareiškėjos buhalterinės apskaitos dokumentai, Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos (toliau – GPAIS) duomenys, Aplinkosauginių mokesčių kontrolės informacinės sistemos (toliau – IKS) duomenys).

Sprendime konstatuota, kad Pareiškėja pažeidė MUATĮ 4 straipsnio 1 dalies 4 punkto, 5 straipsnio 3 dalies, 9 straipsnio 2 dalies, 3 dalies 6 punkto, 4 dalies nuostatų reikalavimus. Todėl Aplinkos apsaugos departamentas, vadovaudamasis MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punkto nuostatomis ir MUAT ir nyslėptą taršą pakuočių atliekomis apskaičiavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021-03-10 įsakymu Nr. D1-143 (toliau – Mokesčio už pakuotes apskaičiavimo tvarkos aprašas), 12.2 punkto reikalavimais, patikrinimo metu apskaičiavo 58 668 Eur MUAT.

Aplinkos apsaugos departamentas nurodė, kad pagal MUATĮ 2 straipsnio 11 dalies 2 punkto nuostatą nyslėpta tarša – nedeklaruotas ar deklaruotas pradėjus mokestinį patikrinimą: tiekty Lietuvos Respublikos vidaus rinkai gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kiekis. Aplinkos apsaugos departamentas pacitavo MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punkto nuostatą ir akcentavo, kad numatyta, jog mokesčio mokėtojui, kuris nyslėpė Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekty gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kiekį, nyslėptas gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kiekis dauginamas iš tarifo, nurodyto MUATĮ 3 ir (ar) 4 prieduose, iš indeksavimo koeficiento ir iš koeficiento 2.

Sprendime nurodyta, kad MUATĮ pateiktame „nuslėptos taršos“ sąvokos apibrėžime nėra aptariama kaltės forma, ši aplinkybė taip pat neaktuali ir taikant MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punkte nurodytą koeficientą 2. MUATĮ nenumato kitų nei įstatyme nustatytų formuluočių ir kitų taikymo išimčių dėl MUAT už nyslėptą taršą, todėl Aplinkos apsaugos departamentas privalo imperatyviai taikyti teisės aktų reikalavimus, neturi diskrecijos teisės nuo jų nukrypti.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas iš dalies tenkintinas, skundžiamas Aplinkos apsaugos departamento Sprendimas keistinas.

Nagrinėjamoje byloje mokestinis ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento Sprendimo, kuriuo buvo patvirtintas Patikrinimo akte apskaičiuotas ir nurodytas Pareiškėjai sumokėti į valstybės biudžetą 58 668 Eur MUAT didesniu tarifu (pritaikius indeksavimo koeficientą ir koeficientą 2) už 2022–2024 m. Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekty gaminių pripildytą pakuotę.

Pareiškėja nesutinka su mokesčių administratoriaus teiginiu, jog ginčui aktuali laikotarpiu nyslėpė Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekty gaminiais pripildytos pakuotės kiekius ir, apskaičiuojant MUAT, prašė netaikyti MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punkte numatyto koeficiento 2. Pareiškėja nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija, kad taikant MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punkto nuostatą, nėra aktuali kaltės forma. Pareiškėja nurodo, kad apskaičiuoti MUAT taikant koeficientą 2 numatyta mokesčių mokėtojams, kurie nyslėpė Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekty gaminių ir (ar)

prিপildytų pakuočių kiekį. Šiuo atveju Pareiškėja neatliko tyčinių veiksų, nėra duomenų, kad Pareiškėja būtų apgaulingai tvarkiusi su pakuotėmis susijusią buhalterinę apskaitą, klastojusi apskaitos duomenis, Pareiškėjos deklaracijos nebuvo pateiktos dėl nežinojimo apie pakuočių apskaitos prievolę, sankcijos už analogiškus pažeidimus anksčiau nebuvo taikytos, Pareiškėja bendradarbiavo su Aplinkos apsaugos departamentu, nedelsiant registravosi GPAIS sąvade. Pareiškėjos vertinimu, koeficiento 2 taikymas yra neproporcingai griežta sankcija padarytam pažeidimui. Pareiškėja akcentuoja, kad MAJ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta, kad atleidimo nuo pagal šio įstatymo 139 ir 140 straipsnius paskirtų baudų mokėjimo pagrindai yra atvejai, jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuojantis MUATĮ¹, kiek tai yra susiję su apmokestinamąja pakuote, be kita ko, nustato, kad mokesčio objektas – Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekios pripildytos pakuotės, nurodytos šio įstatymo 4 priede (MUATĮ 4 straipsnio 4 punktas). Pagal MUATĮ 5 straipsnio 3 dalį, MUAT gaminių ir (ar) pakuotės atliekomis moka gamintojas ir (ar) importuotojas. MUAT pakuočių atliekomis tarifai ir pakuočių rūšių sąrašas nurodyti šio įstatymo 4 priede (MUATĮ 7 straipsnio 7 dalis, iki straipsnio punkto numeracijos pakeitimo pagal 2021-12-23 įstatymą Nr. XIV-876 – 7 straipsnio 6 dalis).

MUAT mokėtojai aplinkos ministro nustatyta tvarka vado <...> tiktų vidaus rinkai gaminių ir (ar) pakuočių <...> apskaitą ir yra atsakingi už MUAT deklaracijose pateiktų duomenų teisingumą (MUATĮ 9 straipsnio 1 dalis). Nustatyta, kad MUAT už nuslėptą taršą apskaičiuojamas aplinkos ministro nustatyta tvarka (MUATĮ 9 straipsnio 2 dalis), o MUAT, <...>, sumokamas ir MUAT deklaracijos Inspekcijai pateikiamos ne vėliau kaip pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, vasario 15 dienos. Įstatymo leidėjas laiko, kad mokestinė prievolė įvykdoma tik pateikus deklaraciją ir sumokėjus mokėtiną mokestį (MUATĮ 9 straipsnio 4 dalis). Mokesčio mokėtojui, kuris nuslėpė Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiktų gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kiekį, kai mokesčio mokėtojas aplinkos ministro nustatyta tvarka vykde gaminių ir (ar) pakuočių apskaitą, – nuslėptą gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kiekį dauginant iš tarifo, nurodyto šio įstatymo 3 ir (ar) 4 prieduose, iš indeksavimo koeficiento ir iš koeficiento 2 (MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punktas (iki straipsnio punkto numeracijos pakeitimo pagal 2021-12-23 įstatymą Nr. XIV-876 – 9 straipsnio 8 dalies 7 punktas). Taigi, tam, kad apskaičiuojant taršos mokestį pakuotės atliekomis, būtų taikomas didesnis tarifas pagal nurodytas MUATĮ nuostatas, turi būti nustatytas apmokestinamos pakuotės atliekų nuslėpimo faktas.

Atkreiptinas dėmesys, kad MUATĮ pateikta nuslėptos taršos sąvoka. Pagal MUATĮ 2 straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktų nuostatas, nuslėpta tarša laikoma nedeklaruotas ar deklaruotas pradėjus mokestinį patikrinimą <...> tiktų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai gaminių ir (ar) pripildytų pakuočių kiekis; pašalintų sąvartyne atliekų kiekis, ir (ar) klaidingai nurodyti: teršalų, degalų, gaminių, pakuočių, atliekų rūšys ir tarifą mažinantys koeficientai, dėl kurių buvo apskaičiuotas ir nedeklaruotas arba deklaruotas mažesnis MUAT.

Iš pacituoto teisinio reglamentavimo yra akivaizdu, jog MUAT pakuotės atliekomis mokėtojai turi pareigą ne tik tinkamai tvarkyti apmokestinamosios pakuotės apskaitą, bet ir MUATĮ nustatyta tvarka ir terminu pateikti MUAT deklaracijas, nurodant šiose deklaracijose teisingus duomenis bei laiku sumokėti j biudžetą MUAT.

---

¹ 2020-06-25 įstatymo Nr. XIII-3158, redakcija, galiojusi nuo 2021-01-01, įvertinant straipsnių punktų numeracijos pakeitimus pagal 2021-12-23 MUATĮ Nr. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 1, 2, 8 priedų pakeitimo įstatymą Nr. XIV-876, galiojusį nuo 2023-01-01.

Ginčo byloje, atlikus Pareiškėjos planinį teminį 2022–2024 m. MUAT pakuotės atliekomis apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo patikrinimą, nustatyta, kad Pareiškėja savo veikloje naudoja vienkartinę neužstatinę pakuotę, kurią įsigyja tuščią iš Lietuvos Respublikos įmonių ir pripildo savo pagamintais gaminiais, todėl patenka į Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo reglamentavimo sritį. Nustatyta, kad Lietuvos Respublikos vidaus rinkai 2022–2024 m. mokestiniais laikotarpiais Pareiškėja pateikė daugiau nei 0,5 t gaminių pripildytos pakuotės, tačiau GPAIS nebuvo įsiregistravusi (tai padarė tik 2025-03-25, t. y. pradėjus patikrinimą), pakuočių apskaitos nevykdė naudodamasi GPAIS (užsiregistravus visi aktualūs duomenys pateikti iki 2025-11-07), neteikė Deklaracijų už 2022–2024 m. ir nemokėjo MUAT, taip pažeisdama MUATĮ 4 straipsnio 4 dalies, 5 straipsnio 3 dalies, 9 straipsnio 2 dalies, 3 dalies 6 punkto ir 4 dalies reikalavimus.

Komisija atkreipia dėmesį, kad „nuslėptos taršos“ samprata kaip apibrėžia nauja redakcija (įskaitant „nedeclaruotą ar deklaruoatą pradėjus mokestinį patikrinimą“) įsigaliojusi 2021 m. ir taikoma apskaičiuojant ir deklaruoant 2021 m. mokestinio laikotarpio mokestį už aplinkos teršimą, nesieja padidinto tarifo taikymo su kalte. Taikant MUATĮ 9 straipsnio 8 dalies 8 punktą, kaltės forma, nėra aktuali, atsakomybė yra objektyvi, subjektyvioji pusė (kaltė – tyčia ar neatsargumas) konstatuojant pažeidimą, nėra vertinama, reikšmingas pats faktas, kad įstatyme nurodytos sąlygos egzistuoja (pvz., nedeclaruoti duomenys, neteisingi duomenys, pareigos neįvykdymas ir pan.), padidinto tarifo koeficientas taikomas automatiškai, nustačius įstatyme apibrėžtą situaciją.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos pareigūnai privalo imperatyviai taikyti teisės aktų reikalavimus, t. y. mokestinio patikrinimo metu nustatę nedeclaruotus pakuočių kiekius, už kuriuos nebuvo sumokėtas mokestis, už juos privalo apskaičiuoti mokestį už nuslėptą taršą MUATĮ nustatyta tvarka, nepriklausomai nuo to, kokios priežastys lėmė pakuočių kiekių ir mokesčio nedeclaravimo faktą. Mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėja už 2022–2024 m. mokestinius metus nedeclaravo daugiau kaip 0,5 t. į vidaus rinką išleistos pakuotės.

Komisija, atsižvelgdama į patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, pripažįsta, jog Aplinkos apsaugos departamentas pagrįstai nedeclaruotą į Lietuvos Respublikos vidaus rinką per 2022–2024 m. išleistą pakuotę vertino kaip nuslėptą taršą ir, apskaičiuodamas MUAT pagrįstai ir teisėtai vadovavosi anksčiau minėtomis MUATĮ nuostatomis, įpareigojančiomis, apskaičiuojant MUAT, taikyti koeficientą 2.

Pasisakydama dėl padidinto MUAT koeficiento mažinimo galimybės, Komisija primena, kad LVAT praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad MUAT apskaičiavimas taikant didesnę tarifą yra ekonominė sankcija (už mokesčio įstatymo pažeidimus taikoma ekonominė poveikio priemonė) (2015-10-29 nutartis adm. byloje Nr. A-768-438/2015; 2018-10-29 sprendimas adm. byloje Nr. A-1422-525/2018; 2019-05-15 nutartis adm. byloje Nr. A-431-822/2019; 2020-06-03 sprendimas adm. byloje Nr. eA-2888-624/2020, 2021-11-17 nutartis adm. byloje Nr. eA-2019-602/2021 ir kt.).

Komisijos vertinimu, ekonomine sankcija gali būti laikoma tik apskaičiuota padidinto MUAT dalis, viršijanti standartinį MUAT dydį, nes mokesčio dalis (iki padidinto koeficiento taikymo), kuri apskaičiuojama dėl atsiradusio mokesčio objekto, o ne dėl pažeidimo fakto, negali būti siejama su baudimo institutu. Todėl šios mokestinio ginčo medžiagos nagrinėjamu atveju turi būti įvertinta, ar paskirta sankcija, sudaranti 100 procentų MUAT dydžio sumą, gali būti individualizuojama ją mažinant, įvertinus nustatytas faktines aplinkybes. Individualizuojant sankciją, nėra taikomos MAĮ straipsnių nuostatos, susijusios su baudų skyrimu ir jų individualizavimu (atsižvelgiant į lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes), todėl Komisija ginčo situaciją vertina pagal konstitucinės doktrinos nuostatas.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) 2022-01-26 sprendime Nr. KT14-A-S14/2022 nurodė, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją teismas, taikydamas sankciją už teisės pažeidimą, turi turėti galimybę atsižvelgti į visas atsakomybę lengvinančias aplinkybes, taip pat ir į tas, kurios nėra *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nurodytos įstatyme, ir paskirti teisės pažeidėjui švelnesnę negu įstatymo numatyta sankcija bausmę arba nuobaudą. Konstitucinis Teismas 2022-05-19 nutarime Nr. KT62-N6/2022, kuriame buvo nagrinėtas klausimas dėl fiksuoto dydžio sankcijos (baudos už neteisėtą socialinio draudimo įmokų sumažinimą), kuriai įstatyme nebuvo numatyta individualizavimo galimybė, išaiškino, jog „konstitucinis teisingumo principas reikalauja nustatomas nuobaudas diferencijuoti taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes; jeigu įstatyme nėra nustatyti diferencijuoti piniginių baudų dydžiai, bet yra įtvirtintos išties didelės griežtai apibrėžto dydžio piniginės bausmės, <...> skiriant piniginę bausmę nebelieka galimybės jos dydį individualizuoti atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pavojingumą (sunkumą), mastą, kitus požymius, atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių atitinkama piniginė bausmė teisės pažeidėjui būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui, ir dėl to neteisinga), toks teisinis reguliavimas nesiderintų su Konstitucijoje įtvirtintais teisingumo ir teisinės valstybės principais“.

Konstitucinis Teismas taip pat ne kartą yra konstatavęs, jog konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (Konstitucinio Teismo 2000-12-06, 2001-10-02 ir kt. nutarimai). Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad įstatymuose nustatytos nuobaudos ir jų sistema turi būti tokios, kad teismas, skirdamas nuobaudas, galėtų įvykdyti teisingumą (Konstitucinio Teismo 2005-11-03, 2008-01-21, 2008-09-17 nutarimai). Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra išreiškęs poziciją, kad teismas turi turėti galimybę, atsižvelgdamas į reikšmingas bylos aplinkybes, individualizuoti įstatyme įtvirtintą griežtą nuobaudą ir skirti mažesnę nuobaudą nei sankcijoje numatytoji minimali arba švelnesnę nuobaudą nei įstatymo numatytoji (Konstitucinio Teismo 2004-01-26, 2008-09-17, 2012-09-25 nutarimai).

MUATĮ nenustato galimybės Aplinkos apsaugos departamentui taikyti mažesnę, nei nustatyta MUATĮ, tarifų koeficientą. Teismas, įvertinęs faktinių aplinkybių visumą, šį mokestį gali sumažinti, iš esmės remdamasis teisingumo bei protingumo kriterijais (LVAT 2016-03-08 nutartis adm. byloje Nr. eA-298-556/2016). Analizuojant administracinę jurisprudenciją bylose dėl MUATĮ numatytos sankcijos teisingumo vertinimo, matyti, kad kiekvienu atveju sankcijos sumažinimo klausimas sprendžiamas individualiai, įvertinus konkrečią situaciją, padaryto pažeidimo pobūdį, mastą, teisingumo, protingumo kriterijus. Naujausioje praktikoje, LVAT, analizuodamas MUAT apskaičiavimo pagrįstumo klausimą, akcentuoja MUATĮ nustatytą mokesčio mokėtojo atsakomybę už teršalų išmetimo į aplinką, sąvartyne pašalintų atliekų, apmokestinamųjų gaminių ir pripildytos gaminių apmokestinamosios pakuotės apskaitos tvarkymą ir nurodo, kad MUATĮ nustato mokesčio mokėtojui pareigą būti atidžiam, rūpintis ir užtikrinti tinkamą apskaitos tvarkymą, deklaracijų teikimą ir mokesčio sumokėjimą (LVAT 2023-12-13 nutartis adm. byloje Nr. eA-815-525/2023, 2024-01-31 nutartis adm. byloje Nr. eA-926-662/2024 ir kt.).

Patikrinimo metu įvertinus GPAIS pateiktus duomenis ir Pareiškėjos pateiktus buhalterinės apskaitos dokumentus (tuščios pakuotės įsigijimo dokumentus, kitus

buhalterinės apskaitos dokumentus) nustatyta, kad pateiktuose buhalterinės apskaitos dokumentuose duomenys sutapo su GPAIS pateiktais duomenimis. Komisija pažymi, kad nesiregistravimas GPAIS, kaip nurodoma Patikrinimo akte, priskiriamas mažareikšmiams pažeidimams, kaip jų kriterijai apibrėžti Mažareikšmių pažeidimų aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje kriterijų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. D1-322.

Nagrinėjamu atveju, remdamasi byloje esančiais įrodymais, Komisija nenustatė, kad Pareiškėja būtų sistemingai pažeidinėjusi MUATĮ nustatytą MUAT pakuočių atliekomis apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką ar kad Pareiškėja Patikrinimo akte konstatuotą pažeidimą būtų padariusi tyčia ar turėdama tikslą nuslėpti atskirų apmokestinamųjų pakuočių kiekius. Byloje nėra duomenų, kad Pareiškėja nebendradarbiavo su Aplinkos apsaugos departamentu, t. y. neteikė prašomos informacijos, kad Pareiškėja būtų siekusi ar trukdžiusi Aplinkos apsaugos departamentui atlikti patikrinimą ir (ar) nustatyti svarbias bei reikalingas aplinkybes, priešingai, ir Patikrinimo akte nurodoma, kad Pareiškėja pakuočių apskaitą veda atsakingai ir teisingai, pateiktuose buhalterinės apskaitos dokumentuose duomenys sutapo su GPAIS pateiktais duomenimis.

Komisija, vadovaudamasi aukščiau pacituota LVAT praktika, Konstitucinio Teismo išaiškinimais, MAĮ nustatytais protingumo ir teisingumo kriterijais (MAĮ 8 straipsnio 3 dalis), atsižvelgdama į išvardintas MUAT baudinės dalies individualizavimui reikšmingas aplinkybes, sprendžia, kad Aplinkos apsaugos departamento Sprendimo nurodymas Pareiškėjai sumokėti 58 668 Eur MUAT pakuotės atliekomis keistinas, koeficientą 2 sumažinant iki koeficiento 1,3 (30 procentų MUAT dydžio sankcija) ir nurodant, kad Pareiškėja vietoje apskaičiuoto 58 668 Eur MUAT pakuotės atliekomis, turi sumokėti 38 134 Eur (58 668 Eur : 2 x 1,3) MUAT pakuotės atliekomis. Komisijos vertinimu, tokia sumažinta baudinė suma yra pakankama siekiamam tikslui pasiekti ir atitinka teisingumo, proporcingumo bei protingumo kriterijus.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija Pareiškėjos skundą patenkina iš dalies, pakeisdama ginčijamą sprendimą ir sumažindama apskaičiuotą MUAT nuo 58 668 Eur iki 38 134 Eur.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 4 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Pakeisti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2025-12-23 sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. AS-110 ir vietoj nurodymo sumokėti 58 668 Eur mokestį už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis, UAB „B“ nurodyti sumokėti 38 134 Eur mokestį už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė